

Kraśnik, dn. 17.10.2024 r.

Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska

**Przewodniczący Komisji Rolnictwa
i Ochrony Środowiska**

Dotyczy: „Omówienie sytuacji w produkcji płodów rolnych na terenie Powiatu Kraśnickiego”.

Sytuacja w rolnictwie zawsze wiązała się z ryzykiem podejmowanym przez rolników z uwagi nie tylko na niskie ceny płodów rolnych, ale również anomalie pogodowe. Podobnie jak w latach ubiegłych sytuacja wyglądała w 2024 r. Panujące wiosenne przymrozki, które miały miejsce w miesiącu kwietniu, a także zjawisk atmosferycznych – gradu w miesiącu lipcu, które objęły nasz powiat. Do urzędów gmin wpłynęło bardzo dużo zgłoszeń dotyczących szkód powstałych w uprawach rolnych. Najwięcej zgłoszeń dotyczyło owoców miękkich w sadach i na plantacjach.

Informację w zakresie powstałych szkód przedłożyła Gmina Urzędów, która poinformowała, że w dniu 23 kwietnia wystąpiły silne spadki temperatur dochodzące do -8°C , które spowodowały bardzo duże straty w uprawach sadowniczych, szczególnie w jabłoniach i owocach miękkich, wpłynęło ponad 850 wniosków o szacowanie szkód w gospodarstwach rolnych o łącznej powierzchni 2 740 ha gdzie na powierzchni 2 450 ha straty w plonie wyniosły powyżej 70% tj.: maliny 75%, porzeczki czarne 85%, czereśnie 90%, wiśnie 70%, jabłonie 85% oraz agrest i porzeczki kolorowe do 50% . Łączna wartość strat złożonych wniosków, lustracji na miejscu oraz na podstawie kosztów i cen wynosi około 40 mln zł.

Na dzień dzisiejszy poszkodowani producenci owoców miękkich i drzew owocowych składają wnioski do ARiMR o nadzwyczajne wsparcie finansowe do dnia 22 października 2024 r. Ponadto możliwa jest pomoc dla poszkodowanych gospodarstw w formie kredytów preferencyjnych z dopłatą do oprocentowania z ARiMR oraz w formie umorzenia części płatności podatku rolnego.

Ze względu na przymrozki wiosenne, grad oraz zmniejszenie powierzchni uprawy w skali kraju ceny owoców były korzystne i kształtowały się następująco:

- truskawka kl. II od 3,50 do 4,0 zł/kg
- czereśnie od 4,0 do 8,0 zł/kg
- malina kl. II od 7,5 do 10,0 zł/kg
- porzeczka kolorowa od 0,50 do 1,40 zł/kg
- porzeczka czarna od 4,0 do 8,0 zł/kg
- agrest od 0,50 do 1,40 zł/kg
- aronia 1,10 zł/kg

Plony zbóż ozimych i jarych były dobre i wahają się od 5 do 8,5 t/ha, ceny netto w punktach skupu obecnie wynoszą:

- rzepak 2 000 zł/t
- pszenica paszowa 750 zł/t
- pszenica konsumpcyjna od 800 do 900 zł/t
- jęczmień paszowy 650 zł/t
- kukurydza mokra od 480 do 550 zł/t
- burak cukrowy kontraktowy ok 220 zł/t

Dużym problemem dla producentów trzody chlewnej jest wirus ASF co ogranicza produkcję i przyczynia się w dużym stopniu do likwidacji stad i zaniechania produkcji. Zakończono zbiory buraków cukrowych które plonowały na poziomie od 65 do 85 ton/ha i trwają jeszcze zbiory kukurydzy która plonuje od 10 do 14 ton/ha.

Burmistrz Annapola poinformował o szacowaniu strat w wyniku pojawienia się przymrozków wiosennych na terenie gminy Annapol w 530 poszkodowanych gospodarstwach rolnych, w których większości uprawy nie były ubezpieczone. Powierzchnia upraw dotkniętych klęską wyniosła 1 658 ha, z czego powierzchnia 1 379 ha to powierzchnia działek na których szkody w uprawie wyniosły co najmniej 70%. Straty z tytułu przymrozków oszacowane zostały na podstawie danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej na poziomie 22 624 419 zł. W sadach i na plantacjach np. porzeczek straty osiągnęły nawet 100% co obecnie przekłada się na bardzo duże trudności rolników żyjących przeważnie z tego typu upraw. Drugim ważnym problemem z którym borykają się rolnicy to niska cena producentów rolnych m.in. zbóż. Ceny w skupach ciągle są na dużo niższych poziomach niż kilka lat temu.

Gmina Wilkołaz poinformowała tutejszy organ, że wpłynęły następujące wnioski dotyczące problemów, z którymi borykają się rolnicy:

- 116 szt. wniosków dotyczących szacowania strat w gospodarstwach rolnych poprzez wystąpienie niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – przymrozek w dniu 23.04.2024 r.
- 3 szt. wniosków dotyczących szacowania strat w gospodarstwach rolnych poprzez wystąpienie niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – grad dnia 16.07.2024 r.

Do Urzędu Gminy Zakrzówek wpłynęły łącznie 137 „Wnioski o oszacowanie strat w 2024 r.” spowodowanych przez zjawiska atmosferyczne w postaci przymrozków wiosennych.

Wójt Gminy Trzydnik Duży informuje, że wpłynęło 180 wniosków o powstałych szkodach przez przymrozki wiosenne. Rolnicy ponieśli największe straty w uprawie owoców miękkich tj. maliny, porzeczki, truskawki oraz w uprawie rzepaku, pszenicy, jęczmienia ozimego, kukurydzy. Rolnicy zgłaszają szkody wyrządzone przez dziki oraz sarny które zniszczyły uprawy tj. kukurydza, ziemniaki. Rolnicy skarżą się na niskie ceny płodów rolnych, które nie rekompensują nakładów pracy.

Z informacji uzyskanych z Gminy Kraśnik szkody spowodowane przez przymrozki wiosenne, których największe nasilenie występowało w dniach 23-24.04.2024 r. najbardziej uszkodziły plantacje owoców miękkich oraz uprawy sadownicze; na terenie Gminy Kraśnik złożono ogółem 130 wniosków o oszacowanie strat w gospodarstwach rolnych, w tym: 52 wnioski – straty w gospodarstwach rolnych wyniosły poniżej 30%, protokoły nie wymagały zatwierdzenia przez Wojewodę Lubelskiego, 70 wniosków – straty w gospodarstwach rolnych wyniosły od 30 do 60%, oraz 8 wniosków – straty w gospodarstwach rolnych wyniosły powyżej 60% (protokoły w których straty wyniosły powyżej 30%, wymagały zatwierdzenia przez Wojewodę Lubelskiego).

Producenci rolni informują także o problemach w rolnictwie np.: o zbyt małych areałach gospodarstw i trudnościach w nabywaniu gruntów rolnych, zbyt wysokiej cenie gruntów rolnych, wysokiej cenie nawozów, wysokiej cenie energii, paliwa rolniczego oraz niestabilnej cenie płodów rolnych. Pomoc poszkodowanym rolnikom przyznawana jest przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na podstawie odpowiedniego wniosku o przyznanie pomocy, składającego przez rolnika ubiegającego się o pomoc.

Gmina Szastarka poinformował tutejszy organ, że wpłynęło 330 wniosków o oszacowanie strat spowodowanych przymrozkami wiosennymi oraz jeden wniosek w sprawie szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną.

Gmina Dzierzkowice przekazała do Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie 351 protokołów z oszacowania zakresu i wysokości szkód powstałych w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowanych wystąpieniem niekorzystnego zjawiska atmosferycznego na terenie gminy Dzierzkowice.

Problemy, z którymi mają do czynienia rolnicy z Gminy Dzierzkowice dot. braku stabilizacji cen i zapewnienia rolnikom cen gwarantujących opłacalność produkcji rolnej, płodów rolnych, owoców miękkich, które uwzględniać będą wzrastające koszty produkcji.

Urząd Miasta Kraśnik informuje, że wpłynęło 14 wniosków związanych z przymrozkami wiosennymi oraz że nie posiadają danych dotyczących sytuacji płodów rolnych na terenie powiatu kraśnickiego.

Z informacji Gminy Gościeradów wpłynęło 190 zgłoszeń (wniosków) z wystąpieniem szkód spowodowanych wiosennymi przymrozkami oraz 1 zgłoszenie (wniosek) z wystąpieniem szkód spowodowanych gradem na terenie Gminy Gościeradów.

Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Kraśniku skoncentrowany jest na pomocy rolnikom poszkodowanym w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, głównie przymrozków wiosennych, których kumulacja w naszym powiecie nastąpiła 23.04.2024 r. Na bieżąco obsługiwani są wszyscy interesanci, obsługa wniosków która ruszyła od 01.10.2024 r. i trwa do 22.10.2024 r. Rolnicy są obsługiwani są bezpłatnie.

Do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na dzień 14.10.2024 r. wpłynęło 1 451 wniosków o przyznanie płatności „Nadzwyczajne wsparcie finansowe w sektorze owoców i warzyw oraz sektorze wina dotkniętym niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi”

O przyznanie pomocy może ubiegać się producent rolny:

- który poniósł szkody w uprawie owoców takich jak: agrest, aronia, porzeczka, brzoskwinia, czereśnia, grusza, inne owoce jagodowe, jabłoń, morela, orzech włoski, śliwa, wiśnia, borówka, jeżyna, malina, truskawka, winorośl;
- szkody były spowodowane wystąpieniem przymrozków wiosennych w okresie od 15 kwietnia 2024 r. do 30 kwietnia 2024 r.; lub gradu w okresie od 1 maja 2024 r. do 31 maja 2024 r.;
- szkody w roślinnej produkcji rolnej wynoszą powyżej 30 % średniej rocznej roślinnej produkcji z lat 2021-2023 albo z trzech lat w okresie 2019-2023, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości tej produkcji;

- który w 2024 r. złożył wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich i zadeklarował w tym wniosku powierzchnię co najmniej jednej z upraw, których dotyczy pomoc a powierzchnia działki rolnej, na której prowadzi tę uprawę, wynosi co najmniej 0,1 ha;
- który wyrazi zgodę na elektroniczną wymianę korespondencji.

Wysokość pomocy zależy od rodzaju uprawy, powierzchni na której była prowadzona oraz poziomu strat.

Stawki pomocy

STRATA PŁONU WYNOŚI:

GRUPY UPRAW	co najmniej 40% i mniej niż 55%	co najmniej 55% i mniej niż 70%	co najmniej 70%
Grupa I: agrest, aronia, porzeczka.	1500 zł/ha	2000 zł/ha	3000 zł/ha
Grupa II: brzoskwinia, czereśnia, grusza, inne owoce jagodowe, jabłoń, morela, orzech włoski, śliwa, wiśnia.	2500 zł/ha	3500 zł/ha	5000 zł/ha
Grupa III: borówka, jeżyna, malina, truskawka, winorośl.	3000 zł/ha	4000 zł/ha	6000 zł/ha

Produkcja sadownicza w 2024 r. została ograniczona przez wiosenne przymrozki straty wyniosły do 100%, jak również przez gradobicia.

Podsumowując należy stwierdzić, że obecnie dużym problemem dla producentów rolnych są bardzo wysokie podwyżki nawozów sztucznych i środków ochrony roślin. Nawozy fosforowo – potasowe w porównaniu do cen z przed 2022 roku wzrosły średnio 200% a azotowe o 100% dodatkowo były braki magazynowe nawozów azotowych. Sytuacja taka wpływa na pogorszenie sytuacji finansowej i obniżenie dochodów rolników.

Rolnicy skarżą się na niskie ceny płodów rolnych, które nie rekompensują nakładów pracy.

Nadal największym problemem dla producentów trzody chlewnej jest wirus ASF, co ogranicza produkcję i przyczynia w dużym stopniu do likwidacji stad i zaniechania produkcji.

Na dzień dzisiejszy możliwa jest pomoc dla rolników, którzy ponieśli straty w gospodarstwach spowodowane zjawiskami klimatycznymi – przymrozkami wiosennymi, w formie składania do ARiMR wniosków o przyznanie pomocy w terminie od 1 października do 22 października 2024 r., w ramach operacji typu „Nadzwyczajne wsparcie finansowe w sektorze owoców i warzyw oraz sektorze wina dotkniętym niekorzystnymi zjawiskami klimatycznymi”.

Z up. Starosty
Beata Kuś
Kierownik Wydziału
Rolnictwa i Ochrony Środowiska